

HANDLÄGGARE
Gunilla Engström

TEL DIREKT
08-731 34 23

DATUM
2015-10-27

DNR
UN/2015:207

RIKTLINJER FÖR MODERSMÅLSUNDERVISNING I LIDINGÖ STAD

Lidingö stad erbjuder undervisning i modersmål i grundskola, särskola och gymnasium till alla berättigade elever folkbokförda på Lidingö oavsett huvudman. Kostnaden för modersmålsundervisning i grundskolan ingår inte i Lidingös skolpengbelopp. Modersmålsverksamheten finansieras med ett särskilt anslag från kommunfullmäktige. Modersmål är ett ämne med fastställd kursplan/ämneshplan, kunskapskrav och betyg. I förskola och förskoleklass erbjuds modersmålsstöd under begränsad tid för nyanlända elever.

Modersmål – ämnets syfte och roll i utbildningen

Ämnet modersmål syftar till att ge elever med ett annat modersmål än svenska möjligheter att tillsammans med andra vidareutveckla sina kunskaper i modersmålet. Lärandet är starkt förknippat med modersmålet och att befästa kunskaper i det egna språket är en väg att också lära på svenska.

Ämnet modersmål vänder sig till de elever som har sitt modersmål som ett levande umgängesspråk i hemmet.

Ämnet modersmål behandlar kulturen och samhället i ursprungslandet. I detta ingår kunskaper om historia, traditioner, folk och land. Även de nutida samhällsförhållandena hör till de väsentliga kunskaperna.

Vårdnadshavare är viktiga och kan lämpligen hjälpa sina barn att klara kunskapskraven i ämnet modersmål. Detta görs genom att konsekvent tala aktuellt språk med sina barn i hemmet och uppmuntra och hjälpa till med skolarbetet.

MODERSMÅLSUNDERVISNING I GRUNDSKOLA OCH SÄRSKOLA

Med stöd av 10 och 11 kap skollagen och 5 kap skolförordningen gäller följande förutsättningar för att få modersmålsundervisning:

- Minst en av vårdnadshavarna ska ha ett annat språk än svenska som sitt modersmål.
- Språket ska vara det dagliga umgängesspråket i hemmet.
- Eleven ska ha grundläggande kunskaper i språket.
- Minst fem elever önskar undervisning i språket.
- Lämplig lärare finns att anställa.

Grundläggande kunskaper

Modersmålsundervisning är ingen nybörjarundervisning i det aktuella modersmålspråket.

Alla elever ska ha grundläggande kunskaper i modersmålet. Det innebär att eleven ska kunna förstå och tala sitt modersmål. Undervisning sker på modersmålet.

Former för modersmålsundervisning i grundskolan och särskolan

Modersmålsundervisningen i Lidingö stad är förlagd utanför elevens ordinarie schema, i huvudsak på torsdagar efter skoltid. Eleverna undervisas i åldersblandade grupper, en lektion per vecka, enligt följande:

- Åk 1 – 3
- Åk 4 – 6
- Åk 7 – 9

Modersmålsundervisning erbjuds under elevens hela grundskoletid.

Undervisningen sker i åldersblandade grupper på anvisad skola på Lidingö efter skoltid, huvudsakligen på torsdagar. Elever i åk 1–3 kan erbjudas skjuts med särskild buss till och från skolan där modersmålsundervisningen bedrivs, under förutsättning att eleven inte redan går på denna skola eller i dess närhet.

För elever som går i skola utanför Lidingö gäller att undervisning erbjuds på samma sätt som för elever i skolor på Lidingö enligt ovan, d.v.s. undervisningen bedrivs på Lidingö. Om elevens schema skulle omöjliggöra att eleven hinner ta sig i tid till erbjuden modersmålsundervisning på Lidingö, kan huvudmannen på den aktuella skolan ansöka om resurstillägg eller tilläggsbelopp via en blankett som finns på stadens hemsida. Ersättning till elevens skola lämnas i form av ett bidrag för modersmålsundervisningen. Lidingö stad beslutar i sådant fall om bidragets storlek. Utbetalning av bidrag för modersmålsundervisning i skola utanför Lidingö görs aldrig retroaktivt.

Minoritetsspråk

Samiska, meänkieli, finska, romani chib och jiddisch har i skollagen särskild status som nationella minoritetsspråk. För dessa språk gäller:

- En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i minoritetsspråket.
- Eleven behöver inte ha grundläggande kunskaper i språket och språket behöver inte vara dagliga umgängesspråket i hemmet.

Teckenspråk

Teckenspråk kan läsas som ett modersmål.

Adoptivbarn

För adoptivbarn gäller följande:

- Eleven ska ha grundläggande kunskaper i språket.
- Vårdnadshavare behöver inte ha annat språk än svenska som sitt modersmål.
- Språket behöver inte vara det dagliga umgängesspråket i hemmet.

Närvaro

Närvaro på lektionerna är obligatoriskt. Hög frånvaro innebär att eleven riskerar att förlora sin plats. Vårdnadshavare blir då kontaktad av enheten för Integration och Flerspråkighet.

Betyg

Betyg ges i enlighet med kunskapskraven för modersmål i årskurs 6, 7, 8 och 9.

Ansökan

Vårdnadshavare ansöker skriftligen. Rektor fattar beslut om modersmålsundervisning. Om det visar sig att en elev inte har det aktuella språket som sitt dagliga umgängesspråk och inte har grundläggande kunskaper i språket kan eleven mista sin plats.

Modersmålsenheten ansvarar för placering av eleven i en undervisningsgrupp. Ansökan görs alltid på särskilt anvisad blankett. Blankett och aktuella tillämpningsanvisningar finns på www.lidingo.se.

MODERSMÅLSUNDERVISNING I GYMNASIESKOLAN

Med stöd av 15 kap skollagen och 4 kap gymnasieförordningen gäller följande förutsättningar för att få modersmålsundervisning:

- Minst en av vårdnadshavarna ska ha ett annat språk än svenska som sitt modersmål.
- Språket ska vara det dagliga umgängesspråket i hemmet.
- Eleven ska ha goda kunskaper i språket.
- Minst 5 elever önskar undervisning i språket.
- Lämplig lärare finns att anställa.

För adoptivbarn behöver språket inte vara det dagliga umgängesspråket i hemmet.

Undervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas om eleven har goda kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning får anordnas som:

- Individuellt val.
- Utökat program.
- Som ersättning för undervisning i andra språk än svenska, svenska som andra språk och engelska.

Den som vill studera modersmål på gymnasienivå vänder sig till aktuell gymnasieskola. Skolans rektor beslutar om elevens modersmålsundervisning.

För de elever som är folkbokförda på Lidingö men går i gymnasieskola utanför Lidingö stad finns möjlighet för huvudman att ansöka om resurstillskott (kommunala skolor) eller tilläggsbelopp (fristående skolor) som bidrag till undervisningen. Ansökan sker via blankett på Lidingö stads hemsida. Utbetalning av bidrag för modersmålsundervisning i skola utanför Lidingö görs aldrig retroaktivt.

MODERSMÅLSSTÖD I FÖRSKOLA

Med stöd av Skollagen 8 kap § 10:

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

I förskola erbjuds modersmålsstöd under en begränsad tid, totalt 15–30 timmar, enligt följande:

- Eleven har annat modersmål än svenska och kan inte göra sig förstådd på svenska.

Förskolechef på aktuell förskola ansöker om modersmålsstöd.